

PO TAURAGNŲ DANGUM

Tauragnų krašto bendruomenės laikraštis

2018 balandis Nr.106

**Gegužės pirmas sekmadienis – Motinos diena
Sveikiname visas Mamas!**

Baisi būtų diena be Mamos. Be jos prisilietimų – kaip vaistų ar žaibolaidžio. Be jos rankų – kaip pavilgo. Be jos žodžių – kaip testamento. Pasaulio tvarką prarastų prasmę. Nebeturėtume ir negalėtume įsitverti tos nematomos, bet tvirtos virvės, kurią nuveja motinos, kad laikytųsi visa gentis ir kiekviena nauja užmegztų savo mazgą. Net jei Mama aplanko tik sapnuose ar gyvena portrete ant sienos, nuotraukų albume, paliktuose nėrinuose, gyvenimo kodekse ji yra. Ir bus. Ji tyliai tebemezga mūsų gyvenimo drabužį, su kuriuo niekada nesužvarbsime. (iš interneto)

Balandžio mėnesio jubiliejai Sveikiname!

Kasdien kažkas prasideda
ir baigiasi kažkas.
O metai – lyg nuo kalno bėga
per rudenio gelsvus lapus,
žolynais vasaros, per baltą sniegą,
per svaigų nerimą, per ilgesio vartus.
Kai nežinai, kas laukia, kas dar bus...
Pasveikini kaskart kiekvieną rytą,
saulėtekio žarom sulytą,
ir supranti – pati didžiausia šventė –
iš naujo kas akimirka gyventi.

(Audronė Misiukaitė)

50 metų jubiliejų švenčia **Edmandas Kulys** iš
Rukšėnų kaimo;

60 metų sukanka tauragniškiui
Rimučiui Šinkūnui;

75 metų sukaktį pažymi tauragniškė
Stanislava Mikulėnienė

80 metų sukanka **Algirdui Antanui Gurkšniui**
iš Gaidžių kaimo;

MAMA, AŠ TAVE MYLIU!

AMŽIUS 10: AŠ TAVE MYLIU, MAMA!

AMŽIUS 14: MANO MAMA LABAI ERZINA!

AMŽIUS 18: AŠ NORIU IŠSIKRAUSTYTI IŠ NAMŲ.

AMŽIUS 25: MAMA, TU BUVAI TEISI.

AMŽIUS 30: MAMA, ATLEISK MAN !?

AMŽIUS 50: AŠ NENORIU PRARASTI SAVO MAMOS!

AMŽIUS 70: MAMA, AŠ TAVE MYLIU LABAI LABAI...

Valda Žebelienė

Tauragnuose plevėsuoja Taikos vėliava

Nuostabiai gražią ir šiltą balandžio 14-osios popietę tauragniškiai ir svečiai rinkosi į Tauragnų kultūros skyrių, kur vyko renginys, skirtas Pasaulio kultūros dienai paminėti. Jis prasidėjo lauke prie paradinių durų. Visų žvilgsniai kryo į tris baltai apsirėdžiusias moteris, laikančias baltą vėliavą, kurios fone puikavosi trys raudoni apskritimai, apjuosti raudonu žiedu. Kai kas juokavo, kad tai Raudonojo kryžiaus vėliava. Visų nežinia ir abejones išsklaidė renginių organizatorė Danguolė Trimonienė, pasveikinusi susirinkusius su Pasaulio kultūros diena ir

papasakojusi trumpą šios dienos paminėjimo istoriją.

Rusų mąstytojas Nikolajus Rerichas daug keliavo po pasaulį ir matė daugybę gražių meno paminklų, kuriuos būtina išsaugoti. Dar 1929 metais jis kreipėsi į visų šalių valstybinius ir meno atstovus, kviesdamas aptarti kultūros paminklų apsaugos klausimą. Jo prašymu prancūzų juristai parengė paktą, kuris buvo paskelbtas įvairiomis kalbomis kartu su N. Rericho kreipimusi.

Tuoj bus iškelta Taikos vėliava

Vyžuonų kultūros skyriaus moterų ansamblis „Versmė“

Sportinių šokių kolektyvas „Slingas“

1935 metų balandžio 15 dieną Vašingtone JAV prezidento F. Ruzvelto kabinete 21 Amerikos žemyno šalies atstovai pasirašė sutartį dėl meno ir mokslo įstaigų bei istorinių paminklų išsaugojimo. Simboliu pasirinkta Taikos vėliava – baltame fone raudonos spalvos žiedas, juosiantis tris raudonus apskritimus. Taika amžinybės rate – tai menas, mokslas ir religija, tai tikėjimas, ramybė ir sutarimas, kurie taip reikalingi sudėtingame šiuolaikiniame pasaulyje tarp religijų, tarp kartų, tarp tautų.

Baltai apsirėdžiusios moterys Inga, Sallija ir Lina pasakė labai prasmingus žodžius apie meną, mokslą ir religiją. Pranas iškėlė vėliavą prie kultūros namų. Pasigrožėję vėjo plaikstoma vėliava, susirinkusieji sugužėjo į salę, kur laukė nuotaikingas koncertas. Nuostabias dainas dainavo UKC Vyžuonų kultūros skyriaus moterų vokalinis ansamblis „Versmė“, vadovaujamas Ramunės Miečiūtės. Joms keletui dainų akomponavo Renata Veličkienė ir birbynininkas Gediminas Kaušyla. Jie taip pat vieni sugrojo keletą kūrinių. Šoko Utenos sportinių šokių kolektyvas „Slingas“, vadovaujamas Evaldo Prevelio. Atrodo, turim nemažą kultūros namų sceną, bet 6 poros šokėjų joje vos išsiteko. Žiūrovai nuoširdžiai plojo ir džiaugėsi, pamatę tokį įspūdingą koncertą. Gaila, kad salėje buvo daug tuščių kėdžių. Susirinko tik 40 žiūrovų. Kitiems ateiti gal sutrukdė atšilęs oras ir prasidėję pavasariniai darbai.

Taip mes paminėjome Pasaulio kultūros dieną, kuri Lietuvoje švenčiama jau dešimtą kartą. Eidami ar važiuodami pro Tauragnų kultūros namus, pasigrožėkite plevėsuojančia Taikos vėliava. O svarbiausia, kad taika ir sutarimas būtų kiekvieno mūsų namuose, kad ir toliau vieningai dirbtume ir visada surastume laiko ateiti į renginius.

Danguolė Trimonienė Jurginės Maleckažemio kaime

Balandžio 21 d. Maleckažemio kaime pirmą kartą buvo organizuota Jurginių šventė. Šiuo renginiu pradėtas vykdyti Tauragnų bendruomenės ir UKC Tauragnų skyriaus projektas „Bendruomeniškumą stiprinantys tradiciniai etnokultūriniai renginiai Tauragnuose“, kurį remia Utenos rajono savivaldybė.

Pažymint Lietuvos 100-metį kaimo centre iškelta istorinė Lietuvos vėliava. Vėliavą pašventino rezidentas, garbės kanauninkas Bronius Šlapelis, iškėlė Piliakalnio seniūnaitė Danutė Valkauskienė. Ji pristatė ir Maleckažemio kaimo istoriją. Susirinkusieji padainavo kaimo himną ir patraukė link laukų.

Kaime iškelta istorinė Lietuvos vėliava

Čia su duonos kepalu visus pasitiko *gaspadoriai* – Gražina ir Pranas Virvyčiai. Tauragnų skyriaus folkloro ansamblis, vadovaujamas Vilmos Valienės, kreipėsi į šv. Jurgį daina: „Jurgi, paimk raktus, Jurgi atrakink žemę...“ Pridėjęs ausį prie žemės *gaspadorius* klausėsi, ką ji kalba. Jei būsimasis derlius žadėjo būti geras, tai besiklausančiam pasigirsdavęs iš žemės balsas: „Pasitrauk toliau, čia bus sėjama“. Žemės šeimininkas susirinkusiems pranešė, kad būtent tokius žodžius ir išgirdo. Nešinas duonos kepalu P. Virvytis apėjo savo lauką, atplovė duonos riekę ir užkasė į žemę sakydamas: „Šventas Jur-

gi, apsaugok javus nuo ledų, gyvulius nuo ligų, duok gerą derlių“. Tada duoną, kurioje buvo įkeptas kiaušinis (tokią duoną tradiciškai kepėdavo Jurginėms), išdalino po gabalėlį susirinkusiems.

Vėliau didelis būrys dainuodami patraukė link besiganančių gyvulių. Čia renginio vedančioji priminė, kad tradiciniame lietuvių kalendoriuje balandžio 23-ioji – Šv. Jurgio, kankinio, mirties diena, sutampa su labai svarbiu gamtos virsmu. Paauga žolė, todėl iš tvartų išgenami galvijai. Sakydavo: „Šv. Jurgis tvartus atidaro“. Ir net jeigu „Jurgis atjotų ant širmo žirgo“ – aplinkui būtų šalnos nubalinta žolė, vis tiek reikia išginti. Nors trumpam, tik į diendaržį, mat sakoma, kad „Šv. Jurgis turi pamatyti savo globojamą bandą“. Tada jis „neužsisėdės šalinėje“. Kadangi diena buvo saulėta, Danutė ir Gintautas Valkauskai iš tvarto jau buvo išvedę savo karvutę ir avių pulklelį, o Bronė Rožienė išvedė arklį. Jei kiti gyvuliai buvo baikštesni, tai arkliukas mielai su visais bendravo ir leidosi glostomas. Tuo ypač džiaugėsi vaikai.

Šeimininkas apeina savo lauką

Dalinamės Jurginių duona

Arkliukas patiko visiems

D. Valkauskienė papasakojo, kad gyvulius išginė su apeigomis. Kad metai būtų sėkmingi, prieauglio daug, o vilko nasrai užrakinti – po tvarto slenksčiu ji padėjo du dažytus kiaušinius (jurgučius) ir pjūklą dantis į viršų. Gyvuliai sėkmingai peržengė plieno dantis, nesutraškė ir kiaušinių. Metai bus geri, – sakė šeimininkė.

Šeimininkas pakrapijo išgintus gyvulius švęstu vandeniu, paėmęs spyną apėjo aplink gyvulius, spyną užrakino ir nunešęs padėjo ant tvarto slenksčio. (matote **nuotr.**) Tai reiškia, kad visi gyvuliukai ganiavos metą turėtų išlikti saugūs. Paskui šeimininką sekė ir piemuo. Su šiuo vaidmeniu puikiai susidorojo Gustas. Jis kiekvienam gyvuliui paglostė nugarą žilvičio šaka su „kačiukais“, kad ir gyvuliai būtų apvalūs, riebus, sveiki. Šeimininkė į pakužusį indą įdėjusi žarijų, uždėjo ant jų velykinės verbos spygliukų ir pasmilkė gyvulius, o ypač savo karvutę. Kaip sakė pati šeimininkė, čia daug žmonių susirinko, tai kad „bloga akis“ nenužiūrėtų, kad karvutė pieninga būtų ir kad gyvatė neįkirstų...

Dainuodami Jurginių dainas visi patraukė į tą pusę, kur jau sklido gardūs kvapai – Maleckažemio vyrai virė žirniene su aviena. Čia reikia padėkoti ypač Valdui Tumėnui, kuris prie ugnies stovėjo ir prižiūrėjo, kad sriuba neprisviltų ir skani išvirtų. Besimėgaujant puikia sriuba, beskanaujant įvairių suneštinių gardumynų, kaimo muzikantai linksmas

D. Valkauskienė pasmilkė gyvulius

melodijas grojo, skambias dainas dainavo... Lauke stiprus vėjas plaukstė vėliavą, kuri nuo šiol lyg pasakos visiems, kad čia gyvena darbštūs, kūrybingi žmonės, kurie saugo savo istoriją, kuria kaimo dabartį ir ateitį.

Džiaugiamės, kad renginys pavyko, kad šventė sukviėtė ir aplinkinių kaimų žmones, kad ir tauragniškių nemažas būrys atvažiavo. Ačiū seniūnaitei Danutei Valkauskienei, kurios pečius buvo užgulusi nemaža organizacinių rūpesčių našta. Net kaimo keliuko duobės buvo išlygintos, smėliuku užpiltos. Šaunuoliai Maleckažemio žmonės!

Tai gardi sriuba!

Linksmo kaimo muzikantai

Bibliotekoje

(informacija Nijolės Šuminienės)

Baigėsi gerumo akcija „Spalvotas pavasaris 2018“, skirta kovojantiems su onkologinėmis ligomis. Tauragnų biblioteka pakvietė prie šios akcijos prisidėti savo skaitytojus. Nuoširdus ačiū Gražinai Grašienei, Laimai Jauniškienei, Alfonijai Levčenkai ir Valdai Žebelienei už numegztas riešines, pirštinytes ir kojinytes. Mielosios, jūsų gerumas sušildys ne vieno ligoniuko širdį, o jus telydi sveikata ir puiki pavasarinė nuotaika.

***

Balandžio 26 dieną Tauragnų bibliotekoje Nacionalinė Lietuvos bibliotekų savaitė prasidėjo kraštiečių poezijos skaitymu. Prisiminėme ne tik Tauragnų krašto poetus ir jų kūrybą. Savo eiles skaitė tauragniškę, ilgametę „Moko“ teatro artistė Valda Žebeliene. Popietėje dalyvavo Klykių kaimo bibliotekininkė Ona Šyviene su bibliotekos skaitytojais. Muziejinininkė Gražina Grašienė vaišino popietės dalyves dilgėlių sriuba.

***

Kita popietė minint Nacionalinę bibliotekų savaitę buvo skirta mažiesiems skaitytojams. Utenos Europe Direct vadovė Jūratė Vaškeliene bendravo su Tauragnų mokyklėlės mokiniais popietėje „Pažinkime Europą“. Vaikai žiūrėjo skaidres apie Europos sąjungą, dalyvavo viktorinoje. Už teisingus atsakymus buvo apdovanoti saldžiais prizais. Mokiniai spalvino įvairių Europos miestų paveikslėlius, džiaugėsi dovanotomis knygelėmis.

Apie renginius trumpai

Balandžio 20 d. akcijoje „Darom-2018“ dalyvavo Tauragnų Eugenijos Šimkūnaitės skyriaus mokinukai su mokytoja Aldona Tartiliene.

Balandžio 27 d. Tauragnų skyriaus kapela „Tauragna“ (vadovė Vilma Valienė) koncertavo Kazitiškyje. **Nuotraukoje:** po koncerto

KVIEČIAME.

Gegužės 4 d. 14 val.

Motinos dienos minėjimas.

Mažųjų tauragniškių sveikinimai Mamoms.

Tauragnų skyriaus Vaikų ir jaunimo dramos studijos premjera – spektaklis „Svajonė“ (pagal I. Ežerintės pasaką „Mažas raudonas taškelis“). Režisierė Loreta Juškėnienė.

Leliūnų skyriaus pop choro „Aušra“ koncertas. Vadovai Aušra ir Edmundas Gutauskai.

Gegužės 12 d. 14 val. Vyšnių žydėjimo šventė. Bendruomenės gimtadienis.

Tauragnų skyriaus meninio skaitymo studijos kompozicija „Kaip žydėjimas vyšnios“. UKC moterų ansamblio „Aušrinė“ koncertas (vad. Aušrelė Baltuškiene).

Gitara groja ir dainuoja Gintaras Trimonis.

Vyšnių sodelio lankymas. Gimtadienio tortas ir kiti skanumynai.

Gegužės 18 d. 16 val. Sekminės – Karvučių vainikavimas. Kiaušiniene (kultūros namų kieme).

Bronė Juknevičienė

Mokytoja, palikusi ryškų pėdsaką Tauragnų istorijoje

Prisiminimai, kuriais noriu pasidalinti su laikraščio skaitytojais, ilgai laukė savo eilės, bene penkiolika metų. Dirbdama istorijos mokytoja Tauragnuose turėjau kraštotyros būrelį. Su mokiniais rinkome eksponatus mokyklos muziejui, užrašinėjome prisiminimus. Justina Kulbačiauskaitė (Žebelienė) užrašė savo močiutės Liucijos Kulbačiauskienės (Šemelytės) prisiminimus apie mamą, mokytoją Teklę Šemelienę. Prisiminimai niekur nebuvo publikuoti, manau, kad laikraštis „Po Tauragnų dangum“ tam puikiai tinka. T. Šemelienė – mokytoja, palikusi ryškų pėdsaką Tauragnų istorijoje. Skelbdama prisiminimus turiu ir norų – gal atsiras žmonių, kurie galėtų papildyti pasakojimą. Apie močiutę papasakojo ir Nijolė Gelgotienė (Kulbačiauskaitė), tik ji apgailėstavo, kad daug ko nežino, kai ką reikėtų patikslinti, nes vaikystėje negalvojo, kokia svarbi vėliau taps jos močiutės gyvenimo istorija. Todėl tikimės laikraščio skaitytojų pagalbos.

Šemelienė (Vaišnoraitė) Teklė gimė netoli Tauragnų, Žebriškių kaime, 1899 metų kovo 24 dieną. Vaišnorai nebuvo jos tikrieji tėvai. Ieškodama geresnio gyvenimo šeima išvyko į Peterburgą. Mergaitei buvo vos treji metukai. Augo Smolnyje, pačiame centre, o tėvas dirbo *šveicoriumi* (durininku) caro rūmuose. Teklė buvo labai drąsi, mėgdavo krėsti išdaigas. Lankė mokyklą, pradėjo rašyti eilėraščius ir net, sakoma, juos pardavinėjo! Rašė, žinoma,

Teklė Vaišnoraitė gimnazistė

Su savo mokiniais Gaidelių pradžios mokykloje. 1939 m. Iš kairės Vytautas Deveikis, Jonas (?), nuteistas 25 m., grįžo į Lietuvą, Petras Grašys iš Grašių kaimo, Antanas Kunickas, 1945 m. miręs Vorkutoje.

rusų kalba. Jau paaugusi labai pamėgo rusų literatūrą, ją suprato ir mokėjo vertinti.

Todėl Teklei buvo labai skaudu matyti, kaip bolševikai degina knygas. (1917 m. spalio mėn. bolševikai, vadovaujami V. Lenino, įvykdė ginkluotą perversmą ir nuvertė Laikinąją vyriausybę, pastaba autorės). Ponų nebeliko, taigi ir durininkų nebereikėjo. Vaišnorai grįžo į Lietuvą.

Gimtinėje reikėjo mokytis lietuvių kalbos, jei norėjo įgyti išsilavinimą ir dirbti. Baigė dvimečius Utenos „Saulės“ mokytojų kursus ir 1925 metais pradėjo mokytojauti Utenos apskrities mokyklose. Laikas buvo sunkus, ypač kaimuose. Dirbo Jonišio pradžios mokykloje, vėliau kitoje (mokyklos pavadinimas neaiškus, pastaba autorės), į darbą vasarą keliaudavo dviračiu, žiemą – rogėmis. Keliauti reikėjo per gūdžią girią, kurioje staugdavo vilkai, ne kartą ir susitikusi buvo su plėšrūnais. Tame krašte gyveno daug lenkų, tai ir mokytis teko lenkų kalba. O mokykla – prasta kaimo gryčiutė, sulindusiais į žemę langais, pro kuriuos pažiūrėti, kas dedasi, ateidavo šeiminių vištos, kalakutai ir kiti kaimo gyventojai. 1929 metais Teklė buvo paskirta į Ginučių pradžios mokyklą, ten dirbo šešerius metus. Paskui – vis arčiau ir arčiau Tauragnų. Dvejus metus praleido Antabaltėje. Teklė jau buvo ištekėjusi, jau augo keturi vaikai, kraustyti iš vienos vietos į kitą nebuvo taip paprasta. Šeima Tauragnuose nusipirko žemės, pasistatė namus, todėl ir darbo norėjosi ieškoti kuo arčiau šeimos namų. Gaidelių pradžios mokyklos vedėju tada dirbo mokytojas Stasys Dievulis (1941 m. apkaltintas komunistine veikla ir sušaudytas, pastaba autorės), jis sutiko persikelti į Antabaltę, o T. Šemelienė trejus mokslo metus dirbo Gaidelių pradinėje. Nuo 1940 metų – jau Tauragnuose. Prasidėjus karui ir per visą vokiečių okupaciją mokė vaikus, buvo vertinama vaikų ir jų tėvų, jau turėjo vyresniosios mokytojos laipsnį. Baigiantis karui, 1944 m., Tauragnų pradžios mokykla tapo progimnazija, joje T. Šemelienė dėstė rusų kalbą. Apmaudu

būdavo, kai pamokų tikrinti į klasę ateidavo ir sėdėdavo *šimtasiūlę* apsirengęs *skrebas*, šalia pasidėjęs ginklą, nors pats nė rašyti dorai nemokėjo.

Teklė ir Bronislovas Šemeliai su vaikais. Iš dešinės Liucija (g. 1931), Marytė (g. 1932) ir vienas iš berniukų.

1945 metais mokytojai mokyklos durys užsidarė visam laikui... Ne, ne į užtarnautą poilsį išėjo, bet į neužtarnautą katorgą, nes buvo sąmoninga Lietuvos patriotė. Iki karo priklausė Šaulių sąjungai, mėgo poeziją, savo kūrybą spausdino religiniame žurnale „Saleziečių žinios“, pasirašydama slapyvardžiu *Sielos aidai*.

Kadangi augo Peterburge, gerai mokėjo rusų kalbą, turėjo neblogą iškalbą, tai enkavedistai (NKVD, sovietinis saugumas, pastaba autorės) vis bandė įkalbėti bendradarbiauti – agituoti už tarybų valdžią, žadėdami už tai gerą gyvenimą, butą Vilniuje ir visokias lengvatas. Mokytoja nesutiko. 1945 metų pavasarį, sprogus minai, žuvo du jos sūnūs, o likus iki naujų mokslo metų pradžios vos dviem savaitėms, Teklę areštavo. Namuose liko viskas, kas buvo užgyventa, liko dvi mergaitės, vyras, paskendęs ūkio darbuose, ir visų širdyse didžiulis skausmas dėl užgriuvusių nelaimių. Utenos kalėjimas, po to Lukiškės Vilniuje, o paskui – etapais į amžino įšalo žemę – Vorkutą ir kitus Komijos lagerius. Nuteista aštuoneriems metams, atlikusi visą bausmę dar buvo palikta tremtyje be teisės grįžti į Lietuvą. Lageryje labai nusilpo, svėrė vos 40 kg. Laimei, ją paėmė dirbti į virtuvę. Jei pavykdavo nuslėpti bulvių lupenų ar kokio kito maisto, maitindavo kitus kalinius. Anūkė N. Gelgotienė prisiminė, kad, močiutei grįžus į Tauragnus, iš Lenkijos ateidavo laišakai ir net siuntiniai, adresuoti Teklei Šemelienei. Laiškuose į ją būdavo kreipiamasi „Mūsų geradare“... O vieną kartą net du puikiai atrodantys ponai iš Lenkijos buvo atvažiavę, ieškojo ponios Teklės, tik ji jau buvo mirusi.

T. Šemelienės vyro Bronislovo ir mergaičių neištrėmė, nes jie spėjo pasislėpti Gudijoje (Baltarusijoje), iš kur buvo kilęs B. Šemelis. Nijolės teta Marytė pasakojo, kad gyvendamos tenai, jos su sese Liucija susitaurė pinigų ir nusipirko literatūros chrestomatiją, nes labai norėjo būti panašios į savo mamą.

Močiutė Vaišnorienė, užauginusi Teklę. Lopšyje Teklės (Vaišnoraitės) Šemelienės dukra Liucija (g.1931)

Šemelienė pirmą iš dešinės. Inta.

T. Šemelienė ir jos dukra Liucija (Šemelytė) Kulbačiauskienė

T. Šemelienė rašė laiškus Stalinui, laiškai tikslą pasiekė – moteris buvo reabilituota. Po reabilitavimo į Lietuvą dar negrįžo, dirbo Intoje ligoninėje. Į tėviškę grįžo atrodo 1959 metais. Namuose jau gyveno kiti žmonės, teko bylinėtis, kol atgavo savo namus. Nijolė namuose girdėjusi kalbant, kad namus atgauti padėjo Teofilis Tilvytis, poetas, LTSR Aukščiausiosios Tarybos deputatas, atsidėkodamas už pagalbą karo metais. Artimiesiems T. Šemelienė beveik nieko nepasakojo apie Šiaurėje praleistus metus, nekalbėjo apie politinius dalykus. Likusio jos gyvenimo tikslas buvo rūpintis anūkais.

Tęsiame rubriką „Iš pageltusių spaudos puslapių”

1978 m. „Lenino keliu”
 Gruodžio 5 d.

Baigęs Troškūnų profesinę technikos mokyklą, Vytautas Vaišnoras sugrįžo į gimtąjį Tauragnų kolūkį. Jau antrus metus dirba su buldozeriu DT-7: stumdo akmenis, anglių, organines trąšas, lygina kelius. Per 10 šių metų mėnesių penktos kategorijos buldozerininkas padarė 1191 sąlyginį hektarą. K. Kupriūno nuotr.

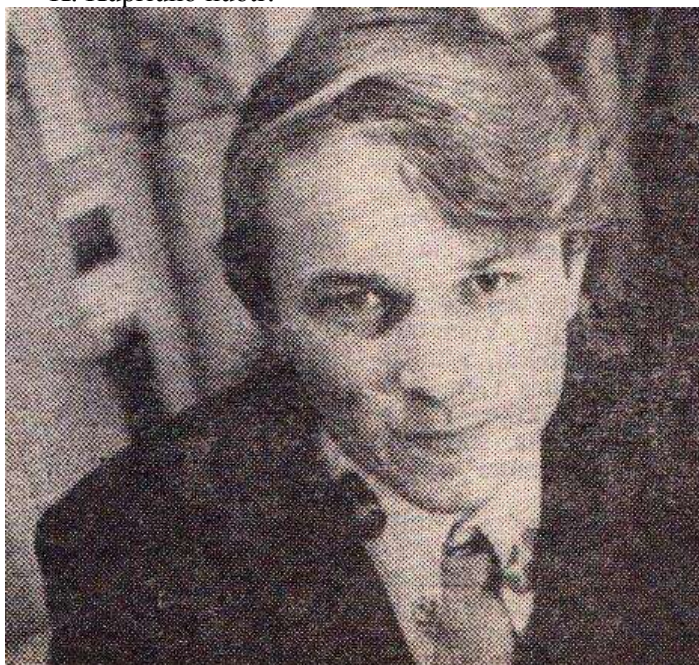

 Gruodžio 7 d.

Tauragnų kolūkyje ir žiemą nenustoja gaudęs žolės miltų agregatas, kuriuo perdirbami įvairūs pašarai. Gerai prižiūrima technika be priekaištų dirbo per vasarą ir rudenį, gaminant žolės miltus, džiovinant grūdus. Už tai žemdir-

Šiaurėje praleisti metai pakirto sveikatą. Teklė Šemelienė mirė eidama 69-uosius metus. Palaidota Tauragnų kapinėse. Liko jos eilėraščiai, kuriuos jau sunku perskaityti, nes tiems lapeliams daug metų, nuotraukos – tikras lobis ir šeimai, ir besidomintiems Tauragnų istorija.

Kartu su Nijole Gelgotiene ir, labai tikiuosi, tauragniškiomis bandysime įvardinti nuotraukose užfiksuotus žmones ir įvykius. Nuoširdus ačiū Nijolei už pagalbą – po sunkios darbo dienos ji vakare atvažiavo į Tauragnus vien tam, kad surastų nuotraukų albumą. Aš pati per vėlavimą, kad galiu į ją kreiptis dėl nuotraukų, nes tas, kurias turiu, dar reikia iširti. Jei straipsnyje bus netikslumų – prašau nepykti ir patikslinti, ko labai tikiuosi.

-----
 biai dėkingi agregato mašinistui Stasiui Lazauskui.
 K. Kupriūno nuotr.

 1979 m. sausio 13 d.

Tauragnų kolūkio žemdirbiai Genė Buivydiene pažįsta ne tik kaip rūpestingą galvijų fermos vedėją. Genė aktyvi liaudies kontrolės narė. Šiuo svarbiu rinkiminiu laikotarpiu ji daug dirba ir kaip agitatorė.

K. Kupriūno nuotr.

AKTUALU

TIEMS, KURIE RUOŠIAMĖS VAŽIUOTI Į LENKIJĄ

Gidas Nerijus, kuris mums organizuoja kelionę ir mus lydės jos metu, atsiuntė ekskursijos aprašymą. Susipažinkite.

Kelionė į Šiaurinę Lenkiją

Data 2018-07-26-29 keturios dienos/trys nakvynės
Nakvynė pačiame garsiausiame Lenkijos kurorte –
SOPOTE!

Keliausime pačiu populiariausiu keliautojų tarpe laikotarpiu – liepos mėn. 26-29 dienomis. Pamatysime įdomius istorinius objektus: Vilko guolį – A. Hitlerio bunkerius, kurių sienų storis vietomis siekia net 10 metrų, Šventos Liepos bažnyčią, kur klausysimės nuostabios „šokančių“ vargonų muzikos, Kryžiuočių ordino sostinę Marienburgo pilį – didžiausią plytinį pilį pasaulyje, seną pirklių miestą – Gdanską ir tai dar ne viskas, ką pamatysime kelionės metu.

Trys nakvynės bus toje pačioje vietoje, pačiame garsiausiame Lenkijos kurorte – SOPOTE! Pačiame Sopoto miesto centre! Nakvynė kukli, bet labai patogi. Adresas: ul. Armii Krajowej 111, Sopot

Nakvynė tik 200 metrų iki pagrindinės Sopoto pėsčiųjų gatvės – Monte Kasino didvyrių gatvės, kur yra „kreivas“ namas, daug kavinių, diskotekų ir kitų pramogų. Iki smėlėtos jūros pakartė tik 1000 metrų, kur yra Sopoto įžymybė – Molas – ilgiausias pasaulyje medinis tiltas į jūrą. Iki Sopoto estrados, kur vyksta koncertai – tik 300 metrų. 400 metų iki artimiausios parduotuvės. 400 – iki traukinuko į Gdanską ar Gdynią. Bet tuo pačiu nakvynė ramioje vietoje.

Užsakyta dviviečiai kambariai. Du kambariai dalinasi bendru dušu ir WC. Kambariuose yra sofos, stalas, drabužių spinta. Virtuvė kiekviename aukšte. TV kambarys.

Kaina 130 Eur. Į kelionės kainą įeina kelionės organizavimo paslaugos, autobuso nuoma, kuras, kelių mokesčiai, vairuotojo darbas, gido-kelionės vadovo paslaugos, trys nakvynės Sopote (žmogui 65 Eur), kurorto mokestis, mokesčiai.

Čia nakvosime

Papildomai lankomi objektai – apie 30 eurų/suaugę, 20 eurų/vaikams (autobuso parkuotės šalia lankomų objektų, Vilko guolis-A. Hitlerio vadavietė, plaukimas laiveliu iš Gdanko į Sopotą (jei plauksim), Marienburgo pilis...)

Taip atrodo kambariai

Avansinį mokestį (50 Eur) jau galite atnešti. Jis bus renkamas iki gegužės pabaigos. Atnešę pinigus, galėsite pasirinkti ir vietą autobuse. Važiuojam 48 žmonės. Kol kas vietų nebėra, bet gal vėliau dar atsiras. Jei yra norinčių, užsirašykite.

Bendruomenės nariams ir rėmėjams dalis kelionės išlaidų bus kompensuojama iš bendruomenės lėšų. Bendruomenės pirmininkė

IDOMU

Motinos diena – pasaulyje trečia populiariausia šventė po Kalėdų ir Velykų. Ją mini 140 valstybių. Lietuvoje ši šventė oficialiai įteisinta 1928 metais ir nuo tada minima pirmąjį gegužės sekmadienį.

Serbijoje gyvuoja paprotys dar gulinčių lovose mamų kojas surišti spalvingais kaspinėliais, kad jos negalėtų atsikelti. Kol jos neapdalija saldinais ar kitais skanumynais, vaikai jų neatrisha.

Belgijoje vaikai darželiuose ir mokyklose mamoms iš anksto daro dovanėles, kurias įteikia Motinos dienos rytą, kol mamos dar būna neatsikėlusios. Vyrai nubėga į konditerijos parduotuvę šviežių kepinų ir patiekia juos tiesiai į lovą su kava.

Japonijoje rengiami mamos portretų konkursai, kuriuose dalyvauja visi mokiniai. Kas ketverius metus nugalėtojų darbai surenkami į parodą „Mano mamytė“ ir keliauja aplink pasaulį.

Etiopijoje Motinos diena švenčiama gegužės viduryje pasibaigus liūčių sezonui ir linksmybės trunka net tris dienas. Vaikai padeda mamoms gaminti tradicinį patiekalą iš bulvių ir mėsos. Pasisotinusios moterys atlieka

ritualinius patepimus sviestu, o paskui šoka, vyrai tuo metu dainuoja motinas ir šeimas šlovinančias dainas.

Suomijoje visa šeima ryte eina pasivaikščioti ir renka pirmąsias pavasario gėles. Iš jų suriša puokštę ir padovanoja mamai. Baltažiedė plukė laikoma šios šventės simboliu.

JAV Motinos diena švenčiama antrąjį gegužės sekmadienį ir yra siejama su savo gyvenimą šiai šventei populiarinti paskyrusia Anna Jarvis. Ją įkvėpė mamos atsidavimas vienuolikai vaikų. Per antrąsias mamos mirties metines, antrąjį gegužės sekmadienį, Anna įtikino savo parapijiečius Vakarų Virdžinijoje švęsti Motinos dieną. Bažnyčia buvo išpuošta mėgstamiausiomis jos mamos gėlėmis – gvazdikais. 1910 metais Vakarų Virdžinija oficialiai patvirtino Motinos dienos šventę, o 1914 metais ji paskelbta nacionaline švente.

NAUDINGA ŽINOTI

(iš interneto)

Tikinama, kad po pikavimo persodinus pomidorus būtent tręšimas gali padėti daigams lengviau prigyti, tapti tvirtesniems ir atsparesniems ligoms. Tačiau verta žinoti, kad tręšti reikia ne iš karto persodinus, bet po 10–15 dienų, o antrąjį tręšimą atlikti dar po dviejų savaičių. Kyla klausimas, kuo tręšti? Tam tinka tiek naminės, tiek pirktinės priemonės. Apsilankę specializuotose parduotuvėse tikrai atrasite tokias trąšas, kurios bus skirtos būtent pomidorams.

Tačiau jeigu norite išmėginti namines, organines trąšas, galite pasitelkti šias priemones: pelenus, mieles, kiaušinių lukštus, bananų žieves.

Pelenai. Paimkite vieną šaukštą pelenų ir užpilkite 2 litrais verdančio vandens. Palaukite kol atvės ir tuomet perkoškite. Gautą „nuovirą“ naudokite pomidorų daigų laistymui.

Mielės. 2 litrams vandens reikia 1/4 arbat. š. sausų mielių ir 1 valg. š. cukraus. Viską gerai išmaišykite ir palikite keletą valandų šiltoje vietoje. Po to jau galėsite gautą skystį naudoti pomidorų daigams laistyti.

Kiaušinių lukštai. 1 litro stiklainį pusiau prikraukite kiaušinių lukštų ir užpilkite vandeniu iki viršaus. Palaikykite taip 3 dienas šiltoje vietoje. Taip gausite koncentruotą skystį, kurį tik perpus praskiedę su vandeniu galėsite naudoti laistyti pomidorams.

Bananų žievė. Bananų žievėje yra gausu mineralų, ypač – kalcio. Pasidaryti trąšas iš jų paprasta – pusę vieno litro stiklainio užpildykite sausomis bananų žievėmis ir užpilkite vandeniu.

Palaikykite tris paras šiltai ir tuomet perkoškite. Gautu skysčiu laistykite pomidorus.

Kiekviename būste privalės būti įrengti autonominiai dūmų detektoriai

(informacija iš www.tauragnai.eu)

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas informuoja, jog nuo šių metų gegužės 1 d., įsigaliojus Bendrųjų gaisrinės saugos taisyklių pakeitimams, visuose būstuose gyventojai privalės įsirengti autonominius dūmų detektorius. Kasmet Lietuvoje gaisruose žūsta daugiau kaip 100 žmonių. Šiemet ugnis jau pražudė 49 žmones.

Kad tokių nelaimių būtų mažiau, viena efektyviausių priemonių yra autonominis dūmų detektorius. Kai patalpoje atsiranda dūmų, šie prietaisai garsiu signalu perspėja žmones apie kilusį gaisrą. Pernai šalyje, suveikus dūmų detektoriams, buvo išgelbėta ne viena gyvybė. Neretai gaisrai kyla naktį, tad, turint šį prietaisą namuose, šaižus jo garsas prikelia iš miego ir tragedijos dažniausiai pavyksta išvengti.

Dūmų detektoriai turi būti tvirtinami ant lubų patalpose, kuriose žmonės miega, arba koridoriuje šalia miegamojo. Didelių būstų savininkai turėtų įsigyti kelis dūmų detektorius. Juos reikėtų tvirtinti toliau nuo vonios, virtuvės bei langų. Pastatą palikti reikia vos išgirdus dūmų detektoriaus signalą. Ir nedelsiant kviešti ugniagesius skubios pagalbos **telefonu 112**.

Šiemet Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas šalyje rengia prevencinę akciją „Gyvenkime saugiai“. Jos metu valstybinės priešgaisrinės priežiūros inspektoriai ir ugniagesiai gelbėtojai ketina aplankyti apie 100 tūkst. gyvenamųjų būstų visoje Lietuvoje, konsultuoti gyventojus ir teikti jiems praktinius patarimus saugios aplinkos ir saugaus būsto klausimais bei skatinti namuose įsirengti autonominius dūmų detektorius.

A + A *Seniūnijoje*
Balandžio mėn. mirė
ZENONAS TALEIKIS, 80 m., Tauragnai
Užjaučiame artimuosius
Taip pat nuoširdžiai užjaučiame kraštiečių
prof. Stasį Šinkūną mirus mylimai žmonai

Nuotraukos Dainiaus Atkočiūno, Aldonos Tartilienės, Romo Tubelio, taip pat iš asmeninių archyvų;
Redagavo ir maketavo Danguolė Trimonienė
Spausdino Utenos spaustuvė